

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Sporočilo za javnost

Okno priložnosti za ustvarjanje prihodnosti, v kateri bo še mogoče živeti, se hitro zapira

Kako se podnebnim spremembam prilagajamo na lokalni ravni?

Posledice podnebnih sprememb smo v letošnjem letu doživljali vsi. Visoke temperature, suše in z njimi povezano pomanjkanje vode ter požari poleti in poplave v zgodnji jeseni so nas vse opozorili na potrebo po blaženju in neobhodno nujnost po aktivnem prilagajanju. Medtem ko je blaženje odvisno od mednarodnega ukrepanja, pa je prilagajanje na podnebne spremembe predvsem potreba in naloga lokalne ravni. Občine pa za uspešno prilagajanje seveda potrebujejo tudi ustrezno strokovno podporo in spodbude države.

Včeraj, 12. oktobra 2022, je v Ljubljani v organizaciji Mreže za prostor in mreže Plan B za Slovenijo potekal posvet **Podnebne spremembe: kako se jim prilagajamo na lokalni ravni?**, na katerem so se srečali tako lokalni in nacionalni akterji kot tudi strokovnjaki in predstavniki različnih institucij in nevladnih organizacij. Udeleženci so ugotavljali, da smo pri uvajanju ukrepov prilagajanja podnebnim spremembam še prepočasni in da lokalno okolje za pripravo in izvajanje smiselnih ukrepov potrebuje več strokovne in tudi sistemske podpore države ter medsebojnega povezovanja.

Udeleženci so se seznanili z najnovejšimi podatki o prilagajanju na podnebne spremembe v evropskem kontekstu in pri nas, izvedeli, katera področja so najbolj ranljiva in zakaj, ter kakšne so možne rešitve na lokalni ravni. **Dr. Birgit Bednar-Friedl z Univerze v Gradcu in članica Mednarodnega odbora za podnebne spremembe (IPCC)** je predstavila kratek pregled [najnovejšega IPCC poročila o vplivih, prilagajanju in ranljivosti](#). V predstavitvi se je osredotočila na podatke za Evropo, za katero so prepoznana štiri najbolj pomembna področja tveganja; vročina, kmetijstvo, pomanjkanje vode in poplave. **IPCC v poročilu opozarja, da bodo z dvigom globalne temperature ta tveganja vedno bolj pogosta in razširjena, njihov trend pa bo vedno težje obrniti.**

Mag. Mojca Dolinar z Agencije RS za okolje je ugotovitve IPCC konkretizirala s podatki o projekcijah sprememb podnebja v Sloveniji do konca stoletja. Izpostavila je tveganja kot so dvig temperature, nepredvidljivost in prerazporeditev padavin, manj snežne odeje, več izhlapevanja in vročinskih valov. Posledice bodo poplave, pomanjkanje vode in suše, ki bodo najbolj prizadele kmetijstvo in gozdarstvo, ter vročinski valovi, ki že bremenijo javno zdravstvo in povzročajo povečano število prezgodnjih smrti in hospitalizacij zaradi različnih zdravstvenih težav.

Barbara Simonič z Oddelka za podnebne spremembe na Ministrstvu za okolje in prostor je predstavila korake, ki so že bili narejeni v smeri strateškega načrtovanja prilagajanja podnebnim spremembam. Pojasnila je, da je pri prilagajanju najprej treba oceniti ranljivosti in nato določiti ukrepe prilagajanja, ki pa morajo biti prilagojeni območju. S tem namenom trenutno poteka ocena ranljivosti po sektorjih, ki bo podlaga za akcijski načrt za prilagajanje, v pripravi pa je tudi ocena ranljivosti občin.

Janez Furlan z Občine Ajdovščina in RRA ROD pa je udeležence seznanil, kako so kot prva slovenska občina sprejeli in izvajali Strategijo prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe v Vipavski dolini za obdobje 2018-2021. V zadnjih letih so tako uresničili projekte na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti, namakalnih sistemov in protivetrnih ukrepov v kmetijstvu, revitalizacije in ozelenjevanja urbanih prostorov in druge.

Podnebna programa mrež Plan B za Slovenijo in Mreže za prostor sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe. Za mnenja, predstavljena na tem dogodku, so izključno odgovorni avtorji dokumenta in ne odražajo nujno stališč Ministrstva za okolje in prostor ali Eko sklada j.s.

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Na okrogli mizi so sodelovali strokovnjaki z več področij, ki jih prizadevajo podnebne spremembe. Govorili so o potrebi po celovitem naslavljanju prilagajanja občin podnebnim spremembam, to je sočasnem upoštevanju več vidikov prilaganja in vplivov in o tem s katerimi izzivi se na tem področju akterji soočajo v praksi.

Janez Furlan z Občine Ajdovščina in RRA ROD je povedal, da se v občini Ajdovščina zaradi vplivov podnebnih sprememb v kmetijstvu soočajo z izzivi kot so zagotavljanje prehranske varnosti, ohranitev zaposlitev ter krajine. V občini izzive med drugim naslavlja z ozaveščanjem kupcev in pridelovalcev hrane o okoljskih ter gospodarskih prednostih lokalno pridelane hrane.

Črtomir Kurnik z Lokalne energetske agencije Gorenjske je izpostavil, da je pri identifikaciji prednosti in slabosti za doseganje podnebne nevtralnosti in energetske samozadostnosti občinam lahko v veliko pomoč priprava SECAPa oziroma Trajnostnega energetske-podnebnega načrta (TEPN). Na podlagi načrta lahko strokovnjaki usmerjeno svetujejo deležnikom iz lokalnega okolja pri implementaciji ukrepov prilagajanja.

Dr. Nataša Atanasova s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je izpostavila nujnost uvajanja modro-zelene infrastrukture in sonaravnih rešitev ravnanja z vodo v mestih, saj mesta hkrati ustvarjajo največ odpadne vode in zaradi goste pozidave vedno bolj preprečujejo pronicanje padavin v podzemne vode in kroženje vode. Opozorila je, da bo urbanih poplav vedno več in da obstoječi drenažni sistemi niso prilagojeni izjemnim padavinam.

Ogroženost zaradi poplav je potrdila tudi **Mojca Zupan z Uprave RS za zaščito in reševanje**, ki je izpostavila, da med naravnimi nesrečami v Sloveniji, ki jih povezujemo s podnebnimi spremembami, prav poplave predstavljajo največjo grožnjo. Sistem odzivanja na nesreče temelji na ocenah ogroženosti, osnova odzivanja pa je vedno preventiva. Pojasnila je, da glede na razsežnost in intenzivnost naravne nesreče mobilizirajo sile lokalne ali nacionalne ravni.

Podnebne spremembe ogrožajo pogoje za življenje živali in rastlin ter povzročajo hitro izginjanje številnih vrst in zmanjšujejo sposobnost naravnega okolja, da prispeva k blaženju le teh. Varstvo biodiverzitete je zato pomemben skupen cilj globalne podnebne politike. Po mnenju **Timoteja Dermastie Turka z Nacionalnega inštituta za biologijo** je veliko težje vračati naravi, kar ji je bilo nekoč odvzeto, kakor ohranjati. Pozval je k sonaravnemu upravljanju okolja ter zaključil z željo, da bi v pripravo ukrepov bili bolj vključeni tudi strokovnjaki, ki razumejo delovanje ekosistemov.

Dr. Maja Simoneti z IPoP - Inštituta za politike prostora je spomnila, da koncepta zelene infrastrukture in na naravi slonečih rešitev kažeta na to, kako velik je pomen mestnih zelenih površin za zdravje in okolje ter blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe. Zato bo v prihodnje še bolj pomembno, kako učinkovito bo njihovo načrtovanje in upravljanje na lokalni ravni. Bistveno bo, da se načrtovanje in upravljanje bolj povežeta, da se doseže bolj vsestransko funkcionalnost zelenih in modrih površin ter da se regulira tudi ravnanje z zasebnimi zelenimi površinami in drevesi.

Uvodoma sta se **Uroš Vajgl, državni sekretar za okolje na Ministrstvu za okolje in prostor** in **mag. Jože Knez, direktor Agencije RS za okolje** strinjala, da je bilo v preteklosti področju prilagajanja podnebnim spremembam namenjeno premalo pozornosti in hkrati tudi opozorila, da se podnebne spremembe dotikajo vseh sektorjev in da se mora lokalna raven zavedati nujnosti ukrepanja.

Več informacij: Nina Plevnik, nina.plevnik@ipop.si, 040/342-811

Podnebna programa mrež Plan B za Slovenijo in Mreže za prostor sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe. Za mnenja, predstavljena na tem dogodku, so izključno odgovorni avtorji dokumenta in ne odražajo nujno stališč Ministrstva za okolje in prostor ali Eko sklada j.s.